

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

INFRAȚIUNI PRIVIND VIAȚA SEXUALĂ ÎN STATE MEMBRE UE
PRECUM ȘI ÎN JAPONIA ȘI SUA

MARTIE 2018

Documentare și sinteză: Bogdan Mrejeru, consilier parlamentar

Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților

A B S T R A C T

Viața sexuală a persoanei reprezintă în conformitate cu deciziile Curții Europene a Drepturilor omului¹ „un aspect intim al vieții private”, recunoscând-se dreptul fiecărei persoane de a avea o viață sexuală la alegerea sa, în conformitate cu identitatea sa profundă. Sexualitatea umană are din cele mai vechi timpuri o formă instituționalizată, legitimată și controlată de reglementări juridice, consacrări religioase și instituții civile, ea putând reprezenta o sursă importantă de conflicte ce afectează ordinea socială.²

Conceptul de libertate a vieții sexuale, componentă a dreptului fundamental la viață privată, indiferent de sexul persoanei, a comportat de-a lungul timpului numeroase interpretări, care s-au reflectat și în modalitatea în care legiuitorul a înțeles să incrimineze faptele care aduc atingere acestei valori sociale, ceea ce a condus la modificări succesive ale textelor Codului penal, atât cu privire la conținutul constitutiv al infracțiunilor, cât și referitor la pedepsele care trebuie aplicate.³

Prezentul studiu cu caracter documentar tratează **infracțiunile privind viața sexuală** în *state membre UE (Franța, Italia, Germania, Spania)* și *non-UE (ex: Japonia, SUA)* care sunt prevăzute în codurile penale drept infracțiuni comise care se realizează sub aspectul laturii obiective, prin acțiuni, care constituie fie o încălcare a libertății sexuale, fie o folosire abuzivă a acestei libertăți.

Astfel, încălcarea normelor privitoare la viața sexuală prezintă pericol social, deoarece, faptele prin care se aduce atingere libertății sau moralității în acest domeniu sunt contrare intereselor întregii societăți, orice atentat la libertatea vieții sexuale sau a inviolabilității acesteia reprezentând și un atentat împotriva dreptului persoanei la integritate corporală și sănătate, onoare, iar uneori, chiar la însăși viața persoanei.⁴

De asemenea, trebuie acordată o importanță deosebită formelor de abuz sexual asupra minorilor ce implică atragerea unui copil într-o activitate sexuală pe care el nu o înțelege, pentru care nu are capacitatea de a-și da încuviințarea informată, pentru care nu este pregătit din punct de vedere al dezvoltării sau care încalcă legile sau tabuurile sociale“. În acest sens, „*abuzul sexual* asupra copilului presupune antrenarea copilului într-o activitate realizată cu intenția de a produce plăcere sau de a satisface nevoile unui adult sau ale unui alt copil, care, prin vârstă și dezvoltare, se află față de el într-o relație de răspundere, încredere sau putere“.⁵

¹ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_7_ENG.pdf

² <https://o-trecere-prin-cuvinte.webnode.ro/produse/delicate-sexuale/>

³ <http://www.hamangiu.ro/infracțiuni-privitoare-la-viața-sexuală-practica-judiciară>

⁴ <http://193.231.20.119/doctorat/teza/fisier/1804>.

⁵ <https://andreivocila.files.wordpress.com/2010/08/infracțiuni-la-viața-sexuală1.ppt>.

CUPRINS

1. CONSIDERAȚII GENERALE	5
2. ELEMENTE DE DREPT PENAL COMPARAT	17
FRANȚA	17
GERMANIA	18
ITALIA	19
SPANIA	20
JAPONIA	22
SUA	24
3. STATISTICI PRIVIND INFRAȚIUNILE LA VIAȚA SEXUALĂ	26
BIBLIOGRAFIE	29

1. CONSIDERAȚII GENERALE

Reprezentând o temă cu vaste implicații morale și sociale, sexualitatea umană preocupă nu numai fiecare societate în parte ci și instituțiile europene. În acest context schimbarea atitudinii asupra libertății sexuale a persoanei la nivel european se reflectă și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care a evoluat extrem de mult, ultima perioadă remarcându-se printr-o schimbare semnificativă a acesteia. Privitor la importanța vieții sexuale, în teoria dreptului penal se menționează că „viața sexuală reprezintă un atribut vital al conservării individului și a speciei, însăși rațiunea de a fi a persoanei.”⁶

În fasciculul de drepturi garantate de *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*⁷ (CEDO), relațiile sociale referitoare la viața sexuală a persoanei se includ, inter alia, în noțiunea de viață privată protejată de art.8 CEDO. În acest sens, în cauza *X și Y contra Olandei* s-a constatat că noțiunea „viață privată” se referă la integritatea fizică și morală a persoanei, inclusiv la viața sexuală⁸.

Precizăm că art.8 CEDO prescrie atât obligații negative, cât și obligații pozitive față de state. Demonstrativă este cauza *Airey contra Irlandei*⁹, în care CEDO a stabilit în pct.32 al hotărârii sale că, în temeiul art.8 CEDO, pot exista atât obligații pozitive, cât și negative, inerente unui respect efectiv pentru viața privată sau de familie. Prin urmare, legislația nu trebuie să fie un cenzor al vieții sexuale; or, normele dreptului penal în domeniul protecției vieții sexuale nu intervin în ipoteza practicilor sexuale consimțite care reflectă arbitrul liber al persoanelor. Concomitent, pe lângă prescrierea obligației negative de a nu interveni în viața sexuală a persoanei, art.8 CEDO stabilește obligația pozitivă a statelor de a asigura protecția vieții sexuale.¹⁰

Despre gradul prejudiciabil al **infrațunilor privind viața sexuală** în doctrina juridică națională se afirmă, pe bună dreptate, că „pericolul social care decurge din infrațunile privind viața sexuală constă, în primul rând, în răul provocat direct victimei, în al doilea rând, în consecințele destabilizatoare pe care le provoacă în plan social asupra dezvoltării

⁶ <http://193.231.20.119/doctorat/teza/fisier/1804>.

⁷ <http://legislatie.resurse-pentru-democratie.org/legea/conventia-pentru-apararea-drepturilor-omului-si-a-libertatilor-fundamentale.php>

⁸ În cazul *X, Y vs Olanda*, 1985 prin care s-a considerat că obligarea unei minore mai mare de 16 ani, care suferă de tulburări psihice grave, la raporturi sexuale nu constituie un tratament inuman. Faptul că legislația olandeză este lacunară în asemenea situații deoarece condiționează demararea instrucției penale de existența plângerii prealabile a persoanei vătămate, a apreciat Curtea că nu este suficientă pentru incidența Convenției.

⁹ <https://jurisprudentacedo.com/AIREY-c.-IRLANDEI-Influenta-cheltuielilor-de-procedura-asupra-accesului-la-inalta-Curte.html>

¹⁰ <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/09.-p.67-81.pdf>

normale a vieții. Încălcarea libertății sexuale creează o stare de nesiguranță generală în societate, un dezechilibru deosebit de primejdios și de grav pentru organismul social.

De aceea, în condițiile amplificării violenței, ocrotirea persoanei prin mijloace de drept penal presupune, în mod necesar, sancționarea cu mai multă severitate a infracțiunilor privind viața sexuală. Unii autori abordează conceptele de inviolabilitate sexuală și de libertate sexuală în calitate de categorii subsecvente ale dreptului la libertatea individuală. Astfel, prof. V. Dongoroz susține că libertatea și inviolabilitatea vieții sexuale reprezintă aspecte ale libertății individuale.¹¹ Concomitent, menționează că aceste aspecte ale vieții sexuale își găsesc expresia în dreptul inalienabil al persoanei de a dispune în mod liber de corpul său în relațiile sexuale, în limitele stabilite de normele dreptului și morale.

Prezintă interes și poziția expusă de Daniel Borillo¹² în acord cu care libertatea sexuală presupune capacitatea individului de a se manifesta în sfera sexuală fără constrângeri. Autonomia de voință și consimțământul constituie pilonii libertății sexuale. Autorul sus-menționat concretizează, că din punct de vedere juridic nu contează dacă la originea actului sexual se află dragostea, banii, respectul unei obligații conjugale sau un simplu impuls, dacă voința este liber exprimată.¹³ Important este ca persoana să dispună de capacitatea de a consimți un raport sexual. Analiza sintetică a opiniilor doctrinare reflectate ne permite să deducem că libertatea sexuală presupune dreptul persoanei la autodeterminare în materie sexuală, bazat pe capacitatea persoanei de a conștientiza semnificația comportamentului conceput și de a consimți un raport sexual ori o altă acțiune cu caracter sexual, în lipsa unei modalități de constrângere exercitate din exterior.

În reglementarea **infracțiunilor privind viața sexuală**, legiuitorul român a implementat de-a lungul timpului obligațiile asumate prin Convențiile la care statul român este parte semnatară și pe cele din conținutul Directivelor emise de forurile abilitate. În acest context merită făcute referiri, printre altele, la dispozițiile: *Declarației Universale a Drepturilor Omului*; *Convenției Europene a Drepturilor Omului*; *Pactului Internațional privitor la drepturile civile și politice*; *Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene*; *Directivei 2002/73/CE din 23 septembrie 2002 de modificare a Directivei 76/207/CEE a Consiliului privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, la formarea și la promovarea profesională, precum și condițiile de muncă*; *Convenției pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale*, adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007, semnată de România la aceeași dată.¹⁴

¹¹ <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/09.-p.67-81.pdf>

¹² <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-01234223/document> - Le droit des sexualités. Presses Universitaires de France, 2009, Loïc Cadiet, 978-2- 13-056226-9.

¹³ <http://journals.openedition.org/champpenal/7436>

¹⁴ <http://193.231.20.119/doctorat/teza/fisier/1804>.

Dezbateră din spațiul public pe infracțiunile la viața sexuală a produs deja rezultate, unele la nivelul societății civile, altele la nivelul sistemului judiciar.¹⁵ Astfel, campaniile de presă au dus la sensibilizarea opiniei publice cu privire la agresiunile sexuale și, în general, la situația victimelor unor infracțiuni grave. La rândul lor, instituțiile publice au declanșat controale, cum ar fi cele de la nivelul Parchetului General și al Inspecției Judiciare, au adus la cunoștința celor interesați [statistici](#) nepublicate până acum și au demarat inițiative de îmbunătățire a legislației în materie.

Dincolo de înăsprirea sistemului sancționator (cum ar fi majorarea unor pedepse, introducerea ordinului de protecție și în materie penală, eliminarea posibilității de liberare condiționată), **trebuie întărite activitățile de prevenire** a infracționalității sexuale, de gen și juvenile, precum și instituirea unor *bune practici*, inclusiv la nivelul managementului de caz. Astfel, atunci când avem de a face cu un caz de violență domestică, violență sexuală sau infracțiuni comise de minori sau împotriva minorilor trebuie să se știe exact cine și ce *competențe* are – aceasta presupune, pe de o parte, colaborare interinstituțională la nivel local și, pe de altă parte, colaborare cu asociațiile neguvernamentale din zonă.

Managementul de caz trebuie să fie unul care să permită reacții rapide și măsuri imediate. Poliția trebuie să știe că poate interveni în cazurile de violență domestică chiar dacă nu există plângere din partea victimei. Victima trebuie ocrotită imediat în centre de specialitate. Magistratii trebuie astfel formați încât să realizeze gravitatea unor astfel de cazuri și să instrumenteze rapid dosarul. Sancțiunile trebuie să fie aspre și aduse la cunoștința publicului.¹⁶

Convenția pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale¹⁷

Această convenție este primul instrument juridic al Consiliului Europei care prevede incriminarea diferitelor forme de *abuz sexual împotriva copiilor*¹⁸, inclusiv abuzurile comise în mediul familial de către unul dintre părinți, prin folosirea amenințării, a forței și a constrângerii. Astfel, pe lângă infracțiuni tradiționale (precum abuzul sexual, prostituția infantilă, pornografia infantilă, participarea forțată a copiilor la spectacole pornografice), Convenția reglementează, pentru prima dată, așa numită infracțiune de „*grooming*” constând în înșelarea încrederii copiilor în scopuri sexuale, precum și reguli menite a preveni „turismul sexual”.

Principalele reglementări ale Convenției vizează:

¹⁵ <https://www.juridice.ro/397986/violenta-sexuala-in-atentia-csm.html>

¹⁶ <https://www.juridice.ro/397986/violenta-sexuala-in-atentia-csm.html>

¹⁷ <https://www.juridice.ro/32022/Conventie-protectie-copii-abuzuri-sexuale.html>

¹⁸ researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN04209/SN04209.pdf

- *măsuri de prevenire a exploatării și abuzurilor sexuale îndreptate împotriva minorilor;*
- *asigurarea unor mecanisme de cooperare și colaborare interinstituționale la nivel național și local;*
- *măsuri de protecție și asistența pentru victime;*
- *programe de intervenție în scopul prevenirii și diminuării riscurilor de repetare a infracțiunilor de natura sexuală împotriva copiilor;*
- *asigurarea unui cadru unitar de incriminare a faptelor de acest gen;*
- *prevederea răspunderii persoanei juridice al cărui reprezentant se face vinovat de faptele incriminate de Convenție;*
- *aplicarea principiului aut dedere aut iudicare, în sensul în care, dacă extradarea este refuzată pentru una dintre infracțiunile prevăzute de Convenție, de exemplu pe motiv de cetățenie, Statul solicitat se obligă să defere cazul autorităților competente în vederea luării unei decizii cu privire la exercitarea urmăririi penale*
- *aspecte procedurale privind urmărirea penală, judecata, asigurarea colectării și centralizării datelor personale ale condamnaților pentru infracțiuni sexuale*
- *cooperarea internațională împotriva exploatării sexuale a copiilor și împotriva abuzurilor sexuale comise asupra copiilor și instituirea unui mecanism de monitorizare a implementării Convenției.*

Abuzul sexual asupra copiilor¹⁹ se poate manifesta prin:

Violul și molestarea – „cunoașterea intimă a unei persoane, cu forța sau/și împotriva voinței acesteia; sau fără a recurge la forță și nici împotriva voinței persoanei în cazul în care victima este incapabilă să-și dea consimțământul, din cauza unei incapacități fizice sau psihice, permanentă sau temporară”.

Pornografia – „angajarea, folosirea, inducerea, atragerea sau constrângerea unui copil în a se implica sau a asista altă persoană într-un comportament sexual explicit sau simulat, în scopul producerii unei imagini vizuale a unui astfel de comportament”.

Conform *Protocolului Opțional al Convenției Națiunilor Unite privind drepturile copilului*²⁰, pornografia cu copii este definită ca „orice reprezentare, prin orice mijloc, a unui copil angajat într-o activitate explicit sexuală - reală sau simulată - sau orice reprezentare a organelor sexuale ale unui copil, în scopuri sexuale”. Pornografia presupune realizarea de filme, casete video, reviste, fotografii, imagini computerizate, explicite din punct de vedere sexual, cu copii sau tineri sub 18 ani. Există trei tipuri de materiale pornografice: imagini numai cu copii, imagini cu copii și adulți, imagini produse și distribuite de copii/tineri sub 18 ani. Pornografia cu copii are în multe cazuri o valoare comercială, dar ea reprezintă și material de schimb între pedofili.

¹⁹ <https://andreivocila.files.wordpress.com/2010/08/infractiuni-la-viata-sexuala1.ppt>.

²⁰ http://www.avp.ro/drepturile%20omului/tratate%20onu/7_copii_facultativ_1.pdf

Expunerea copiilor la acte sexuale ale altora – „expunerea intenționată a copiilor la actele sexuale ale altor persoane (incluzând actele părinților sau ale altor persoane cărora li s-au încredințat spre îngrijire copii).”

Exploatarea sexuală a copiilor – „practică prin intermediul căreia o persoană, de obicei un adult, obține o gratificație sexuală, un câștig financiar sau o avansare, abuzând sau exploatănd sexualitatea unui copil, încălcând drepturile acestuia la demnitate, egalitate, autonomie și bunăstare fizică și psihică”.

Exploatarea sexuală în scopuri comerciale a copiilor (conform definiției acceptate la Primul Congres Mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial de la Stockholm) – „violare a drepturilor fundamentale ale copiilor și presupune abuzul sexual făcut de adult și remunerarea în bani sau în obiecte a copilului sau a unor terțe persoane.” Conform aceleiași surse, „exploatarea sexuală și comercială a copilului constituie o formă de coerciție și violență la adresa acestuia, precum și o formă de muncă forțată și o formă contemporană de sclavie.”

Căsătoriile timpurii - „căsătoria copiilor și adolescenților sub 18 ani” și **turismul sexual cu copii** – „exploatarea sexuală și comercială a copiilor de către persoane care călătoresc din propria țară în alta - de obicei mai puțin dezvoltată - pentru a se angaja în activități sexuale cu minori”.

În noul Cod penal²¹ al României, *Capitolul VIII al infracțiunilor împotriva libertății și integrității sexuale*²² a fost complet revizuit, pe baza unei noi concepții în acord cu soluțiile diferitelor coduri europene în materie, privind relațiile dintre infracțiunile înscrise în această categorie.²³

Articolul 218 – Violul: (1) *Raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.* (2) *Cu aceeași pedeapsă se sancționează orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise în condițiile alin. (1).* (3) *Pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când: a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului; b) victima este rudă în linie directă, frate sau soră; c) victima este un minor; Lit. c) a alin. (3) al art. 218 a fost modificată de pct. 5 al art. I din ORDONANȚA DE URGENTĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016. d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice; e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală; f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.* (4) *Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.* (5) *Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) și alin. (2) se*

²¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/109855>

²² http://www.euroavocatura.ro/articole/489/Infracțiunile_impotriva_libertatii_si_integritatii_sexuale_in_Noul_Cod_Penal

²³ <https://legeaz.net/noul-cod-penal/art-219>

pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. (6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1)-(3) se pedepsește.²⁴

Articolul 219 - Agresiunea sexuală:

(1) Actul de natură sexuală, altul decât cele prevăzute în art. 218, cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. (2) Pedepsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când: **a)** victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului; **b)** victima este rudă în linie directă, frate sau soră; **c)** victima este un minor; - Lit. c) a alin. (2) al art. 219 a fost modificată de pct. 6 al art. I din ORDONANȚA DE URGENTĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016. **d)** fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice; **e)** fapta a avut ca urmare vătămarea corporală; **f)** fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună. (3) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. (4) Dacă actele de agresiune sexuală au fost precedate sau urmate de săvârșirea actelor sexuale prevăzute în art. 218 alin. (1) și alin. (2), fapta constituie viol. (5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. (6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și alin. (2) se pedepsește.

Articolul 220 - Actul sexual cu un minor:

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 13 și 15 ani se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani. (2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.²⁵ (3) Fapta prevăzută în alin. (1), comisă de un major cu un minor cu vârsta între 15 și 18 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă: **a)** minorul este membru de familie al majorului; **b)** minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația deosebit de vulnerabilă a acestuia, ca urmare a unui handicap psihic sau fizic ori ca urmare a unei situații de dependență; **c)** fapta a pus în pericol viața minorului; **d)** a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice. Alin. (3) al art. 220 a fost modificat de pct. 7 al art. I din ORDONANȚA DE URGENTĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016. (4) Fapta prevăzută în alin. (1) și (2) se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, atunci când: **a)** minorul este membru de familie; **b)** minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului; **c)** fapta a pus în pericol viața minorului; **d)** a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice. Alin. (4) al art. 220 a fost modificat de pct. 7 al art. I din ORDONANȚA DE URGENTĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016. (5) Faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani. (6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1)-(4) se pedepsește. Alin. (6) al art. 220 a fost introdus de

²⁴ [Art. 218 Noul Cod Penal Violul Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale](#)

²⁵ <https://legeaz.net/noul-cod-penal/art-154>

*pct. 8 al art. I din ORDONANTA DE URGENTĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016.*²⁶

Articolul 221 - Coruperea sexuală a minorilor:

(1) Comiterea unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 220, împotriva unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, precum și determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani. (2) Pedepsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, atunci când: **a)** minorul este rudă în linie directă, frate sau soră; **b)** minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului; **c)** fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice. **d)** fapta a pus în pericol viața minorului. Lit. d) a alin. (2) al art. 221 a fost introdusă de pct. 9 al art. I din ORDONANTA DE URGENTĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016. (3) Actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă. (4) Determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist ori la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum și punerea la dispoziția acestuia de materiale cu caracter pornografic se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă. (5) Faptele prevăzute în alin. (1) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani. (6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și (2) se pedepsește. Alin. (6) al art. 221 a fost introdus de pct. 10 al art. I din ORDONANTA DE URGENTĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016.²⁷

Articolul 222 - Racolarea minorilor în scopuri sexuale:

Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 220 sau art. 221, inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.²⁸

Articolul 223 - Hărțuirea sexuală: (1) Pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul unei relații de muncă sau al unei relații similare, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă. (2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.²⁹

Din punct de vedere al legislației penale naționale, [violul](#) a fost reglementat pornind de la ideea de act de penetrare, astfel încât în conținutul acestei infracțiuni se include raportul sexual – în înțelesul pe care această sintagmă l-a cunoscut în mod tradițional în dreptul nostru, acela de conjuncție a organului sexual masculin cu cel feminin – actul sexual oral și respectiv actul sexual anal, indiferent dacă în aceste ultime cazuri este vorba de un

²⁶ [Art. 220 Noul Cod Penal Actul sexual cu un minor Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale](#)

²⁷ [Art. 221 Noul Cod Penal Coruperea sexuală a minorilor Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale](#)

²⁸ [Art. 222 Noul Cod Penal Racolarea minorilor în scopuri sexuale Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale](#)

²⁹ [Art. 223 Noul Cod Penal Hărțuirea sexuală Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale](#)

act heterosexual sau homosexual. De asemenea, au fost incluse în conținutul infracțiunii de viol și actele de penetrare vaginală sau anală, realizate în alte modalități (prin introducerea de obiecte, degete etc.). Astfel definit, violul acoperă toate actele de penetrare, indiferent dacă au fost comise de agresor asupra victimei sau dacă victimă a fost obligată să facă acest lucru.

Definiția infracțiunii de viol a fost în acest mod concepută având în vedere reglementările din Codul penal spaniol³⁰ (*art.179*³¹), portughez³² (*art.164*³³), german (*art.177*³⁴), austriac³⁵ (*art.201*³⁶)³⁷, olandez (*art.242*³⁸), francez (*art.222-23*³⁹)⁴⁰, precum și aspectele evidențiate de doctrina și jurisprudența din aceste state în aplicarea textelor citate.

În privința formelor agravate s-a realizat și de aceasta dată o simplificare a reglementării, renunțându-se la acele elemente de agravare care pot fi valorificate corespunzător în cadrul individualizării judiciare. De asemenea, unele dintre agravante au fost reformulate, așa cum s-a întâmplat în cazul comiterii faptei asupra unei victime care este rudă în linie directă, frate sau soră cu făptuitorul, pentru a rezulta cu claritate că aceasta faptă absoarbe incestul, punând astfel capăt incertitudinilor din practica judiciară cu privire la acest aspect.

În ceea ce privește infracțiunea de *agresiune sexuală*⁴¹, aceasta va fi incidentă în cazul altor acte de natură sexuală decât cele prevăzute de art. 219 C.pen, cu alte cuvinte acte care nu presupun penetrare sau act sexual oral (acte de masturbare etc.), săvârșite sub imperiul constrângerii sau al stărilor asimilate acestora.

În cazul în care astfel de acte sunt comise în aceeași împrejurare cu infracțiunea de viol, așa cum este ea reglementată de art. 218 C.pen, nu se va reține un concurs de infracțiuni, ci o singură încadrare, aceea de viol. Criteriul de distincție între viol și agresiunea sexuală⁴² sub aspectul elementului material se regăsește și în cazul următoarelor două

³⁰ https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_spain_lr.pdf

³¹ <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444>

³² https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_portugal_lr.pdf

³³ http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?ficha=101&artigo_id=&nid=109&pagina=2&tabela=leis&nversao=&so_miolo=

³⁴ https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html#p1562

³⁵ https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_austria_lr.pdf

³⁶ <http://www.refworld.org/docid/3ae6b5bf0.html>

³⁷ **AUSTRIA** Employment Law - An employee must lodge an application with the relevant Tribunal or Court within the following **period of time** otherwise he/she loses his/her right to claim - **Sexual harassment: 6 months** <http://www.clglaw.eu/cmsimages/Publications/CLG%20Time%20limits%20doc.pdf>

³⁸ http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/2014%20seminars/Omsenie/WetboekvanStrafrecht_ENG_PV.pdf

³⁹ <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000006417678&cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20180301&oldAction=rechCodeArticle&fastReqId=1378550932&nbResultRech=1>

⁴⁰ Astfel reglementată grupa infracțiunilor privitoare la viața sexuală din Noul cod penal român prezintă multe puncte de asemănare cu subdiviziunea corespondentă din Codul penal francez.

⁴¹ <https://www.juridice.ro/547969/cum-putem-lupta-cu-agresiunile-sexuale-propunere-legislativa.html>

⁴² Drept penal comparat privind agresiunea sexuală - art.246 C.pen olandez - http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/2014%20seminars/Omsenie/WetboekvanStrafrecht_ENG_PV.pdf

infrațiuni – actul sexual cu un minor și respectiv *coruperea sexuală de minori*. Astfel, dacă actul presupune penetrare sau act sexual oral, vom fi în prezența actului sexual cu un minor, iar dacă este vorba de alte acte de natura sexuală fapta se va încadra ca și corupere de minori.

În privința vârstei minorului, s-a considerat, la fel ca în alte legislații europene⁴³ (a se vedea *art.174* respectiv *art.176 C. pen. german*), că trebuie diferențiată vârsta subiectului pasiv după cum este vorba de protecția integrității sexuale a minorului în raporturile cu un major sau cu alt minor. Astfel, în privința actului sexual comis de un major cu un minor s-a păstrat limita actuală de vârstă (15 ani), fiind diferențiată și sancțiunea în raport de vârsta minorului, după cum acesta a împlinit sau nu 13 ani. În privința actelor sexuale între minori, acestea rămân în afara domeniului de incidență al legii penale, soluție în acord cu prevederile *Convenției de la Lanzarote* din 2007.

Răspunzând obligației asumate prin semnarea acestei convenții a fost reglementată și infracțiunea de racolare a minorilor în scopuri sexuale (**art. 222 NCP**). Coruperea sexuală de minori (**art.221 NCP**) a fost completată cu noi ipoteze - alin.(4), prin preluarea, cu unele reformulări, a unei părți a textelor existente în Legea nr. 196/2003⁴⁴.

La rândul său, **hărțuirea sexuală**⁴⁵ a cunoscut o nouă sistematizare, prin crearea a două texte. Primul, care cuprinde hărțuirea⁴⁶ propriu-zisă, comisă prin acte repetate și care creează pentru victimă o situație intimidantă sau umilitoare, a fost inclus în **art. 223 NCP**.

⁴³<https://www.government.nl/topics/child-abuse/question-and-answer/is-there-a-statute-of-limitation-on-reporting-child-sexual-abuse> - Since 1 April 2013, sexual offences against children that carry a sentence of eight years are no longer subject to a limitation period. This means, for example, that there is no longer a statute of limitation for rape, indecent assault and intercourse with children younger than 16 years of age.

⁴⁴ <https://lege5.ro/Gratuit/geytinjqg4/legea-nr-196-2003-privind-prevenirea-si-combaterea-pornografiei>

⁴⁵ Comportă însemnătate trei directive care conțin definiția noțiunii de **hărțuire sexuală**. Este vorba despre: Directiva Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene 2002/73/CE din 23.09.2002 de modificare a Directivei Consiliului Uniunii Europene 76/207/CE; Directiva 2004/113/CE a Consiliului Uniunii Europene din 13.12.2004; Directiva Consiliului Uniunii Europene 2006/54/CE din 05.07.2006. Potrivit directivelor respective, hărțuirea sexuală este definită ca situația în care se manifestă un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în 44 special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor. Iar în corespundere cu alin. (3) art.2 al Directivei 2002/73/CE și cu alin.(3) art.4 al Directivei 2004/113/CE, hărțuirea sexuală este considerată ca discriminare bazată pe sex. Asemănător este definită hărțuirea sexuală în art.40 al Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Istanbul, 11.05.2011).

⁴⁶ **Infracțiunea de hărțuire sexuală** a fost incriminată în premieră în SUA în anul 1969, fiind urmată de o vastă jurisprudență, un număr foarte mare de femei acuzând diverse persoane cu care intrau în contact de hărțuire. În Europa fenomenul hărțuirilor sexuale a început în anii 1980, în România fiind incriminată prima dată în anul 2003, relativ târziu, însă dacă în majoritatea țărilor europene un procent semnificativ al femeilor angajate reclamă o oarecare hărțuire sexuală la locul de muncă, în România există până în prezent un număr foarte mic de sesizări pentru aceste infracțiuni, ceea ce nu echivalează cu o lipsă totală a plângerilor penale, dar din cauza dificultăților de ordin probator este foarte dificilă condamnarea definitivă a vreunei persoane pentru săvârșirea acestor infracțiuni.

Celalalt text, referitor la faptele ce presupun așa-numita hărțuire verticală, prin abuz de autoritate, a fost inclus în categoria infracțiunilor de serviciu. În acest fel se pune capăt disputelor din doctrina și practica referitoare la caracterul de obicei al infracțiunii, precum și necorelărilor dintre textul care incriminează hărțuirea în legea în vigoare și alte infracțiuni (șantajul, spre exemplu).

Astfel, *hărțuirea sexuală*⁴⁷ "verticală" în Noul Cod Penal se regăsește în **art.299** în cadrul infracțiunilor în legătură cu serviciul, în concepția legiuitorului obiectul juridic principal al infracțiunii de folosire abuzivă a funcției în scop sexual fiind ocrotirea raporturilor de muncă, iar ocrotirea vieții sexuale a persoanei fiind obiect juridic principal.

Cele două alineate ale *art. 299 NCP* prevăd două incriminări distincte:

1. Fapta funcționarului public care în scopul de a îndeplini, neîndeplini, a urgența, ori a întârzia îndeplinirea unor atribuții privitoare la atribuțiile sale de serviciu, ori în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri pretinde ori obține direct sau indirect favoruri de natură sexuală este o formă specială a infracțiunii de luare de mită prevăzută la art. 289 NCP, folosul obținut fiind nepatrimonial, constând în favoruri de natură sexuală;

2. Fapta funcționarului public care pretinde sau obține favoruri de natură sexuală prevalându-se sau profitând de o situație de autoritate ori superioritate asupra victimei, incriminare ce cuprinde o parte din fostul art. 203 ind. 1 Cod penal 1968, vizând situația în care între victima și făptuitor exista o relație de subordonare, care la rândul ei poate decurge din raporturi de muncă sau din raporturi care generează o superioritate morală, autoritate în favoarea făptuitorului. Sfera raporturilor ce cad sub incidența hărțuirii sexuale a fost prin urmare extinsă, putând fi reținută infracțiunea prevăzută de art. 299 alin. (2) NCP ori de câte ori făptuitorul se află într-o situație de autoritate sau superioritate față de victimă datorită funcției, pe care evident o folosește în mod abuziv, astfel infracțiunea ar putea fi săvârșită de funcționari publici de orice fel, demnitari, profesori, medici, magistrați, etc.

Faptele incriminate la art.299 NCP nu sunt infracțiuni de obicei, o singură acțiune fiind suficientă pentru consumarea infracțiunii. Subiectul activ este calificat, deși textul se referă doar la funcționari publici, art. 308 NCP extinde posibilitatea săvârșirii și la alte persoane care exercită permanent sau temporar, cu sau fără remunerație o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane juridice.

Sub aspectul regimului sancționar s-au făcut modificări generate de defalcarea celor două tipuri de hărțuire sexuală, "orizontală" și "verticală"; astfel, în cazul hărțuirii sexuale prevăzute de art. 223 NCP pedeapsa s-a redus, iar la infracțiunea prevăzută de art. 299 NCP pedeapsa a crescut, fiind eliminată și pedeapsa amenzii, ca alternativă, adăugându-se și pedeapsa complementară a interzicerii unor drepturi.

⁴⁷<https://www.juridice.ro/447220/scurte-consideratii-privind-infractiunea-de-hartuire-sexuala-in-vechea-si-actuala-reglementare.html>

2. ELEMENTE DE DREPT PENAL COMPARAT

Studiul comparativ al legislațiilor penale din mai multe state⁴⁸ membre UE dar și non-UE relevă existența unor puncte comune în reglementarea **infrațiunilor contra vieții sexuale** în general și a infracțiunilor de viol în special.⁴⁹

Codul penal suedez reglementează *violul* în Capitolul VI,⁵⁰ *art. 1* și are următorul conținut: „Dacă, prin violență sau prin amenințare implicând un pericol iminent exercitat împotriva ei, un bărbat constrânge o femeie la un raport sexual, acesta va fi condamnat, pentru viol⁵¹, la închisoare între 2 și 10 ani. Este asimilat violenței faptul de a aduce o femeie într-o stare de pierdere a cunoștinței sau în orice altă stare asemănătoare”. După cum se observă, acest text este destinat exclusiv protecției libertății sexuale a femeii, vizavi de raportul sexual cu un bărbat.

În textul imediat următor însă, prin reglementarea “atentatului la libertatea sexuală” sfera protecției penale cuprinde o arie mult mai largă, incluzând și ipoteza violării bărbatului de către femeie.

„Acela care într-un alt caz decât cel prevăzut de primul articol, determină o persoană la un raport sexual sau la orice altă relație sexuală printr-o constrângere ilicită ori abuzând grav de situația de dependență a acesteia, sau care are o relație sexuală cu o persoană abuzând fie de starea sa de pierdere a cunoștinței fie de incapacitatea de a rezista, fie de starea sa de alienație mintală sau de imbecilitate, va fi condamnat pentru atentat la libertatea sexuală, cu închisoare până la patru ani”.⁵²

În marea majoritate a cazurilor, însă, în codurile penale europene, *violul* este înțeles ca raport sexual obținut prin violență, ori profitând de incapacitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința, fără ca să existe vreo delimitare din punct de vedere sexual, a agresorului ori a victimei. Este situația codurilor penale: francez, belgian, italian, luxemburghez, ș.a.

Tot în acest sens este prevăzută infracțiunea de viol⁵³ și în *art.375* și *art.376*⁵⁴ din *Codul penal belgian*⁵⁵, ale cărui texte modificate⁵⁶ sunt următoarele: „Atentatul la pudoare,

⁴⁸ <http://www.cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/80-04-elemente-de-drept-comparat>

⁴⁹ În funcție de sistemul de reglementare adoptat, statele europene care consideră violul ca un raport sexual realizat prin violență în mod exclusiv de un bărbat asupra unei femei, reglementează într-un capitol separat, atentatul contra pudorii cu violență, unde subiecții nu sunt circumstanțiați, astfel încât, prin această infracțiune, se acoperă ipoteza violului femeii asupra bărbatului. Codurile care reglementează în acest fel sunt: Codul Penal al Suediei, Spaniei, Elveției, Olandei, Portugaliei ș.a. Codul penal român însă, nu prevede și nu a prevăzut o astfel de reglementare.

⁵⁰ <http://www.government.se/49cd60/contentassets/5315d27076c942019828d6c36521696e/swedish-penal-code.pdf>

⁵¹ <https://www.bra.se/bra-in-english/home/news-from-bra/archive/news/2011-01-18-how-common-is-rape-in-sweden-compared-to-other-european-countries.html>

⁵² <http://www.cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/80-04-elemente-de-drept-comparat>

⁵³ https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_belgium_lr.pdf

⁵⁴ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a1.pl?language=fr&caller=list&cn=1867060801&la=f&fromtab=loi&tri=dd+as+rank#LNK0096

⁵⁵ http://www.legislationline.org/download/action/download/id/6365/file/Belgium_CC_1867_am2016_fr.pdf

⁵⁶ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&table_name=loi&cn=2016020109

comis cu violență sau amenințări, asupra unor persoane de un sex sau celălalt, va fi pedepsit cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani”;

„Va fi pedepsit prin recluziune oricine va comite crima de viol, fie cu ajutorul violențelor și amenințărilor grave, fie prin viclenie, fie abuzând de o persoană care, prin efectul unei boli, prin alterarea facultăților sale sau prin orice altă cauză accidentală, avea pierdut uzul simțurilor sau fusese lipsit de acestea prin orice artificiu”.⁵⁷

Un alt exemplu din reglementarea infracțiunilor privitoare la viața sexuală este în *Codul penal grec*, care la fel ca majoritatea legislațiilor penale europene dă o mai mare importanță acestor infracțiuni.⁵⁸ Astfel, Codul penal grec definește infracțiunea de viol la art. 336⁵⁹ ca fiind:

„Acela care prin forță sau prin tratamente grave, imediate și periculoase obligă o femeie la relații sexuale în afara căsătoriei va fi pedepsit cu închisoare nu mai mare de 10 ani”⁶⁰; însă codul penal grec în articolul imediat următor reglementează o altă infracțiune sub denumirea de “Abuzul sexual” în care nu se face o circumstanțiere a subiecților infracțiunii:

„Acela care prin forță, pericol sau prin tratamente grave, imediate și periculoase obligă o femeie sau un bărbat să întrețină și să tolereze acte sexuale va fi pedepsit cu închisoarea nu mai mult de 10 ani.”

Astfel, prin acest procedeu se acoperă și ipoteza violului comis de femeie asupra bărbatului.

De asemenea, *Codul Penal al Republicii Moldova*⁶¹ reglementează infracțiunea de viol la art. 171 și are următorul conținut:

(1) Violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(2) Violul: a) săvârșit de către o persoană care anterior a săvârșit un viol prevăzut la alin. (1); b) săvârșit cu bună-știință asupra unui minor; b¹) săvârșit cu bună-știință asupra unei femei gravide; b²) săvârșit asupra unui membru de familie [Art. 171 al. (2), lit. b²) introdusă prin LP167 din 09.07.10, MO155-158/03.09.10 art. 551] c) săvârșit de două sau mai multe persoane; d) – exclusă e) însoțit de contaminarea intenționată cu o boală venerică; f) săvârșit cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice [Art. 171 al. (2), lit. f) în redacția

⁵⁷ Law of November 30th, 2011 modifying the legislation related to the improved approach of sexual abuse and facts of paedophilia within a power relationship, BS January 20th, 2012 - http://eucpn.org/sites/default/files/content/download/files/po_be_sc_0.pdf

⁵⁸ Greece - An employee must file a claim to the relevant Court (either Magistrates' court or the court of First Instance) within a **period of 5 years** (after the end of the year when the right of claim had arisen) otherwise he/she loses his/her right to claim. Redundancy and **sexual harassment** are some of the scenarios where the aforementioned time limit applies -

<http://www.clglaw.eu/cmsimages/Publications/CLG%20Time%20limits%20doc.pdf>

⁵⁹ http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/2014%20seminars/Sofia/Legislation%20GR/GR_Extracts_Criminal_Cod_e_EN.pdf

⁶⁰ <http://www.cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/80-04-elemente-de-drept-comparat>

⁶¹ <http://lex.justice.md/md/331268/>

LP252 din 08.11.12, MO263-269/21.12.12 art.855] g) – exclusă se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.

(3) Violul: a) persoanei care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția, la educarea sau tratamentul făptuitorului; b) unei persoane minore în vîrstă de pînă la 14 ani; c) însoțit de contaminarea intenționată cu maladia SIDA; d) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății; e) care a provocat din imprudență decesul victimei; f) soldat cu alte urmări grave se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.”⁶²

În această reglementare se observă că la primul alineat se definește noțiunea de viol, alineat care nu circumstanțiază subiecții acestei infracțiuni, ci doar se referă la elementul material al infracțiunii și nu face delimitări pe criterii sexuale.

FRANȚA

În **Codul penal** francez, în secțiunea distinctă integrată în categoria infracțiunilor îndreptate împotriva „integrității fizice sau psihologice a persoanei”⁶³ sunt definite faptele de „**agresiune sexuală**”⁶⁴. Astfel, **art. 222-23 C pen**⁶⁵ din această secțiune prevede că „orice act de penetrare sexuală, indiferent de natura sa, săvârșit împotriva unei alte persoane prin violență, constrângere, amenințare sau surprindere, reprezintă **viol**.”⁶⁶

În variantă de bază, violul se pedepsește cu 15 ani de închisoare. În completare, **art 222-27 C. pen.** incriminează „agresiunile sexuale, altele decât violul”, care se pedepsesc cu închisoare de 5 ani și o amendă de 75000 €. ⁶⁷

De asemenea, **art. 222-23 C. pen.** nu conține nicio referire expresă la calitatea persoanelor care pot săvârși acțiunile specifice infracțiunii complexe de viol: „Orice act de penetrare sexuală, de orice natură ar fi, comis asupra persoanei altuia prin violență, constrângere, amenințare sau surprindere este un viol”. Legiuitorul francez nu condiționează executarea actelor de constrângere de către aceeași persoană, care săvârșește și actul sexual, lasând deschisă posibilitatea coautoratului prin comiterea celor dintâi acte de către orice altă persoană.

În Franța, pe fundalul influenței SUA și ulterior a acquis-ului comunitar, s-a pus problema abordării **hărțuirii sexuale** ca formă de discriminare în contextul legii penale. Astfel, *ab initio*, hărțuirea sexuală a fost prevăzută în rândul infracțiunilor privind discriminările, la **art.225-3-1** din Secțiunea I „Discriminările” a Capitolului V „Atentate asupra

⁶² <http://www.cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/80-04-elemente-de-drept-comparat>

⁶³ <https://www.thelocal.fr/20131106/france-mulls-lifting-statute-of-limitations-on-sex-crimes>

⁶⁴ https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_france_lr.pdf

⁶⁵ Astfel, la alin.(1) art.222-33 CP se prevede că, comportamentele sau propunerile cu conotație sexuală fie lezează demnitatea persoanei din cauza caracterului degradant sau umilitor (sublinierea ne aparține – n.a.), fie creează în privința persoanei o situație intimidantă, ostilă sau ofensatoare. Locuțiunea „situație ostilă, intimidantă sau ofensatoare” se referă la „cazurile în care conduita făptuitorului poate să nu aducă atingere demnității persoanei, însă poate să facă insuportabile condițiile de viață, de muncă, de adăpost ale victimei.”

⁶⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Rape_statistics#France

⁶⁷ http://www.utgjiu.ro/revista/jur/pdf/2010-02/6_MIRELA_GORUNESCU.pdf

demnității persoanei” din Codul penal. La această abordare s-a renunțat destul de repede, încă din etapa dezbaterilor legislative pe marginea incriminării hărțuirii sexuale deoarece hărțuirea sexuală nu este discriminatorie, întrucât se poate manifesta indiferent de sexul victimei sau al autorului, fapta fiind mult mai apropiată de agresiunile sexuale.

În acest sens, hărțuirea sexuală a fost inclusă, prin Legea nr.92-684 din 22.07.1992, în rândul infracțiunilor privind viața sexuală, la art.222-33 C.pen. În tot în acest context, trebuie precizat că textul incriminatoriu al hărțuirii sexuale din legea penală franceză a suportat două remanieri legislative, și anume: prin Legea nr.98-468 din 17.06.1998 și prin Legea nr.2002-73 din 17.01.2002. Prin ultima lege, autoritatea legislativă franceză a extins sfera de aplicare a hărțuirii sexuale: „Fapta de a hărțui pe cineva în scopul de a obține favoruri de natură sexuală...”.

O asemenea formulare a normei de incriminare a condus la abrogarea normei cu privire la hărțuirea sexuală din Codul penal francez, din motiv că permitea ca infracțiunea de hărțuire sexuală să fie pedepsită fără ca elementele constitutive ale infracțiunii să fie suficient definite, lezând astfel principiul legalității incriminărilor și pedepselor.

Prin *Legea nr.2012-954 din 06.08.2012* fapta de ***hărțuire sexuală*** a fost reîncriminată în Codul penal și se regăsește actualmente la **art.222-33** din Paragraful 4 „Despre exhibiția sexuală și hărțuirea sexuală”, Secțiunea III „Agresiunile sexuale”, Capitolul II „Atentate la integritatea fizică sau psihică a persoanei”.

Prin aceasta, legiuitorul francez disjunge faptele de hărțuire în secțiuni separate din Capitolul II „Atentatele la integritatea fizică și psihică a persoanei” al Codului penal. Astfel, pe lângă infracțiunea de hărțuire sexuală prevăzută la art.222-33 din Secțiunea III „Agresiunile sexuale” a Capitolului II, iar Codul penal stabilește răspunderea penală pentru alte trei modalități de hărțuire concentrate în același capitol, Secțiunea III-bis „Cu privire la hărțuirea morală”.

În concret, este vorba despre *hărțuirea la locul de muncă* prevăzută la art.**222-33-2** C. pen, *hărțuirea soțului/soției, a partenerului în cadrul unui pact civil, a concubinului* – **art.222-33-2-1 C.pen** și, respectiv, **art.222-33-2-2 C.pen**, care sancționează hărțuirea oricărei persoane având ca scop sau ca rezultat degradarea condițiilor de viață care se traduc în alterarea sănătății fizice sau mintale.

GERMANIA

Codul penal german în **art. 176, 177 și 178** reglementează infracțiunea de **viol**:

art.176: “va fi pedepsit cu închisoare de la 1 la 10 ani cel care: va ataca cu forță o altă persoană prin acțiuni imorale sau prin amenințare cu un pericol pentru viața sa; va abuza de o persoană de sex feminin care nu este în deplinătatea facultăților mintale; practică cu persoane sub 14 ani acțiuni imorale sau seduce aceste persoane prin comiterea unor

acțiuni imorale. Dacă aceste acțiuni nu sunt așa grave pedeapsa va fi de la 6 luni la 5 ani închisoare”.⁶⁸

art.177: “(1) Va fi pedepsit cu privare de libertate de la 1 an în sus cel care obligă prin forță sau amenințare cu un pericol permanent pentru viață, la întreținerea actului sexual în afara căsătoriei sau cine constrânge o femeie la act sexual, după ce a fost adusă în stare de inconștiență.

(2) În cazuri mai puțin grave pedeapsa este de la 1 la 5 ani închisoare.”

art.178: “Dacă vreuna din infracțiunile prevăzute la articolele 176, 177 a avut ca urmare moartea victimei pedeapsa este de peste 10 ani închisoare sau detențiunea pe viață.”⁶⁹

Din reglementarea citată mai sus reiese că, dacă în unele cazuri subiecții nu sunt circumstanțiați, codul penal prevede și protejează și persoanele de sex masculin împotriva unor acte imorale, respectiv împotriva violului săvârșit de femei asupra bărbaților.

În anul 2016, legislativul german⁷⁰ a adoptat reglementări mai riguroase pentru infracțiunile contra integrității sexuale.⁷¹ Noile dispoziții legale se aplică și în cazul unui refuz explicit al persoanei agresate sexual. Prin ”refuz explicit” se înțelege și un simplu ”Nu”, ”Oprește-te” sau ”Încetează”, exprimate verbal. Argumentele au fost în sensul că prin vechea reglementare scăpau nepedepsite infracțiuni de agresiune sexuală în care victimele nu se opuneau fizic, ci doar verbal.

ITALIA

Conform *Legii nr. 66/1996*⁷² *privind violența sexuală*⁷³, **violul** este reclasificat în Codul penal drept ”o *infracțiune împotriva persoanei*” și nu mai este încadrat la ”infracțiuni împotriva moralității și decenței publice”, care includ infracțiunile legate de acte obscene și publicații ori spectacole obscene.⁷⁴

⁶⁸ In Germany, the statute of limitation for sexual offences ranges from three to 30 years - https://www.anwalt.de/rechtstipps/wie-lange-kann-ich-sexualstraftaeter-anzeigen_072930.html

⁶⁹ <http://www.cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/80-04-elemente-de-drept-comparat>

⁷⁰ Bundestagul a votat joi, 7 iulie 2016, pentru adoptarea unor pedepse penale mai aspre în ceea ce privește infracțiunile contra libertății și integrității sexuale, potrivit [Zeit.de](http://zeit.de).

⁷¹ <https://www.juridice.ro/455437/reglementare-mai-riguroasa-pentru-infracțiunile-contra-integrității-sexuale-in-germania.html>

⁷² **LEGGE 15 febbraio 1996, n. 66. Norme contro la violenza sessuale:-**

https://www.difesa.it/CUG/norvativa_riferimento/Documents/NormativaNazionale/Legge66_15feb1996_violenza_sessuale.pdf

⁷³ <http://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2014/10/30/codice-penale>

⁷⁴ <https://www.diritto.it/articoli/penale/brunelli.html>

Articolul 609 bis C. pen⁷⁵ definește **agresiunea sexuală**⁷⁶ simplă ca utilizarea violenței⁷⁷, amenințărilor sau abuzului de autoritate pentru a forța victima să efectueze sau să se supună unor acte sexuale. Există circumstanțe agravante care se referă la cei care profită de infirmitatea fizică sau mentală a victimei, la cei care sunt prezenți la momentul infracțiunii sau care înșeală victima prin impersonarea unei alte persoane și, prin urmare, determină victima să efectueze sau să se supună unor acte sexuale.

Articolul 609 ter C. pen⁷⁸ definește *circumstanțele agravante* suplimentare atunci când - 1) victima are mai puțin de 14 ani; 2) infractorul folosește arme, substanțe alcoolice, narcotice, medicamente sau alte instrumente sau substanțe care prezintă un pericol grav pentru sănătatea victimei; 3) infractorul este deghizat sau presupune în alt mod că este un funcționar public sau care este angajat în alte activități publice; 4) victima este supusă în alt mod limitărilor privind libertatea ei personală; 5) victima are mai puțin de 16 ani, iar infractorul este ascendentul ei, părintele, inclusiv părinții adoptivi sau tutorele.

De asemenea, **art.612 bis C.pen „Fapte persecutorii”**⁷⁹ stabilește răspunderea penală⁸⁰ pentru conduita reiterată de amenințare sau hărțuire⁸¹ a unei persoane într-un mod în care să cauzeze o stare continuă și gravă de anxietate sau frică, sau să genereze o temere reală referitoare la siguranța proprie, a unei rude apropiate ori a persoanei cu care se află într-o relație afectivă (emoțională), sau să constrângă la alterarea condițiilor proprii de viață.⁸²

SPANIA

În Spania, infracțiunile împotriva libertății sexuale⁸³ sunt reglementate în **titlul VIII din cartea II a Codului Penal**⁸⁴, **art.178-184**. Astfel, se disting următoarele tipuri de infracțiuni:

⁷⁵ <https://www.brocardi.it/codice-penale/libro-secondo/titolo-xii/capo-iii/sezione-ii/art609bis.html>

⁷⁶ <http://www.ipsoa.it/codici/cp/l2/t12>

⁷⁷ <https://www.juridice.ro/39139/lege-impotriva-violentei-sexuale-italia.html>

⁷⁸ <https://www.brocardi.it/codice-penale/libro-secondo/titolo-xii/capo-iii/sezione-ii/art609ter.html>

⁷⁹ <https://www.brocardi.it/codice-penale/libro-secondo/titolo-xii/capo-iii/sezione-iii/art612bis.html>

⁸⁰ **ITALY** - An employee must lodge an application with the relevant Tribunal or Court within the following **period of time** otherwise he/she loses his/her right to claim:- **Sexual harassment: 5 years** - <http://www.clglaw.eu/cmsimages/Publications/CLG%20Time%20limits%20doc.pdf>

⁸¹ <https://www.filodiritto.com/articoli/2009/11/art-612-bis-codice-penale-atti-persecutori-stalking/>

⁸² "Miercuri, 25 februarie 2009 a intrat în vigoare în Italia Decretul Lege privind măsurile urgente în domeniul siguranței publice împotriva violenței sexuale și a actelor de persecutare. Decretul Lege adoptat de Guvern este de natura să descurajeze și să prevină săvârșirea infracțiunilor de violență sexuală. Prin prezentul act normativ sunt înăsprite pedepsele pentru infracțiunile de violență sexuală, sunt modificate dispoziții din Codul penal și Codul de procedură penală, dispozițiile legii privind regimul de detenție și dispoziții din materia imigrării și a condiției străinului. Decretul oferă posibilitatea primarilor, prin acord prealabil cu prefectul, de a beneficia de "colaborarea asociațiilor de cetățeni neînarmați" cu scopul de a semnală poliției statale sau locale fapte care pot dauna siguranței urbane".

⁸³ <http://carris.wanadooads1.net/leyes/leyesaccesodirecto/cp10.htm>

⁸⁴ <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1999-9744>

Asalt sexual reprezintă agresiunea sexuală împotriva libertății unei alte persoane, prin violență sau intimidare.⁸⁵ Aceasta se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani. În cazul atacurilor sexuale, **violul**⁸⁶ (**art.179 C. pen**) include contact sexual vaginal, sex anal sau oral sau inserarea de părți sau obiecte ale corpului. În acest caz se impune o pedeapsă cu închisoarea de la 6 la 12 ani.

Abuz sexual (art.181 C. pen): reprezintă un atac asupra libertății sexuale și a integrității unei alte persoane fără consimțământ, dar fără violență sau intimidare. Se consideră că nu există consimțământ în cazul persoanelor cu dizabilități mintale sau handicapate și a infracțiunilor săvârșite în detrimentul voinței victimei prin utilizarea de droguri sau alte substanțe. Se consideră, de asemenea, abus sexual atunci când consimțământul este obținut prin utilizarea unei poziții de putere care limitează libertatea victimei.⁸⁷

De asemenea, **hărțuirea sexuală** este incriminată la **art.184** din Capitolul III „Despre hărțuirea sexuală”, Titlul VIII „Delicte contra libertății sexuale” al Codului penal.⁸⁸

Astfel, prin **art.184 alin.1 C.pen**, se sancționează fapta „celui care solicită favoruri de natură sexuală și prin acest comportament provoacă victimei o situație obiectivă și grav intimidantă, ostilă și umilitoare”.

În legătură cu aceasta, un punct de vedere, bazat pe jurisprudență, exprimat în doctrina spaniolă: „Cerința de favoruri sexuale se consideră îndeplinită, în cazul hărțuirii sexuale, atunci când există o cerere sau o acțiune cu conținut sexual, serioasă și univocă, oricare ar fi mijloacele de expresie utilizate, dacă astfel de comportament este nedorit, nerezonabil și ofensator”.

În temeiul **alin. (2) art.184 C.pen**, se agravează răspunderea penală pentru hărțuirea sexuală, dacă la săvârșirea faptei subiectul infracțiunii „se prevalează de o situație de superioritate, însoțită de amenințarea expresă sau tacită de a cauza un rău, legat de așteptările legitime ale victimei, care ar putea avea loc în sfera relațiilor indicate”. Varianta-tip a infracțiunii de hărțuire sexuală, prevăzută la alin. (1) art.184 CP al Spaniei, prevede că subiectul infracțiunii se află cu victima în „relații de muncă, de învățământ, de prestări

⁸⁵ <http://www.tuabogadodefensor.com/delito-de-abusos-sexuales-a-menores/>

⁸⁶ http://noticias.juridicas.com/base_datos/Penal/lo10-1995.l2t8.html - **Artículo 179** - Cuando la agresión sexual consista en acceso carnal por vía vaginal, anal o bucal, o introducción de miembros corporales u objetos por alguna de las dos primeras vías, el responsable será castigado como reo de violación con la pena de prisión de seis a 12 años.

⁸⁷ http://noticias.juridicas.com/base_datos/Penal/lo10-1995.l2t8.html

⁸⁸ <http://www.clglaw.eu/cmsimages/Publications/CLG%20Time%20limits%20doc.pdf> - Spanish law also distinguishes between the terms **Prescription** (“Prescripción”) and **Expiration** (“Caducidad”). The main differences between those terms is that Prescription, contrary to Expiration, has to be alleged, as it does not operate automatically, and it can be interrupted or suspended. Unless otherwise stated, this text refers to the actions related to prescription. **Spain** - General Legislation: Employment Law - An employee must lodge an application with the relevant Tribunal or Court within the following **period of time** otherwise he/she loses his/her right to claim:

Sexual harassment: 5 years (art. 131 Penal Code) - <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444&tn=1&p=20150428#a131>

servicii, continue sau obișnuite”. Astfel, legiuitorul spaniol limitează sfera de aplicare a normei care incriminează hărțuirea sexuală la relații de factură specială.

JAPONIA

Codul Penal japonez⁸⁹ conține prevederi⁹⁰ care incriminează *violul*⁹¹ și *alte forme de agresiune sexuală*.⁹²

În ceea ce privește infracțiunea de *viol*⁹³, **art. 177 din Codul penal** prevede că „[o] persoană care, prin agresiune sau intimidare, comite cu forța raporturi sexuale cu o femeie în vârstă de cel puțin 13 ani comite infracțiunea de viol și trebuie să fie pedepsită cu închisoare cu munca pe o durată de cel puțin 3 ani. Același lucru se aplică și unei persoane care comite raporturi sexuale cu o femeie sub vârsta de 13 ani.”⁹⁴

De asemenea, Codul penal incriminează **"Indecența forțată"**. Astfel, **art.176 C pen.** prevede că „[o] persoană care, prin agresiune sau intimidare, comite în mod forțat un act indecent asupra unui bărbat sau femeie în vârstă de cel puțin 13 ani se pedepsește cu închisoare cu munca pentru nu mai puțin de 6 luni, dar nu mai mult de 10 ani. Aceeași pedeapsă se aplică și unei persoane care comite un act indecent față de un bărbat sau o femeie sub vârsta de 13 ani.”⁹⁵

Există, de asemenea, mecanisme care ajută victimele violului și agresiunilor sexuale.⁹⁶ De exemplu, potrivit site-ului *Agenciei Naționale de Poliție*⁹⁷ pentru victimele

⁸⁹ http://www.impowr.org/content/current-legal-framework-rape-and-sexual-assault-japan#footnote1_yakoix1

⁹⁰ <http://www.impowr.org/content/current-legal-framework-rape-and-sexual-assault-japan>

⁹¹ **Articles 176 to 182 of the Penal Code.** An English translation of the Penal Code can be found at the following url: <http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail/?printID=&ft=1&re=02&...>

⁹² <http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail/?printID=&ft=1&re=02&dn=1&co=01&x=60&y=14&ky=indecent&page=1&vm=02>

⁹³ <http://www.loc.gov/law/foreign-news/article/japan-sex-crime-law-to-be-amended/>

⁹⁴ The Tokyo High Court has also considered whether a husband could be found guilty of raping his wife. The Tokyo High Court affirmed the ruling of the lower court which concluded that while a person has the right to seek sexual relations with his or her spouse, such person is neither entitled to nor permitted to coerce his or her spouse to have sexual relations. The Tokyo High Court further found that sexual relations cannot be forced upon anyone in any sexual relationship at the threat of violence. The Tokyo High Court stated that, in light of the need to secure a woman's right of self-determination, it is possible that a husband could be found guilty of raping his wife. Tokyo High Court, Heisei 19 (U), No. 1568, Rape and Assault, 26 September, Heisei 19 (2007)(Original Decision: Chiba Prefecture, District Court, Youkaichiba Branch, Heisei 19 (Wa), No. 50, Heisei 19, 29 May Decision).

⁹⁵ Other sex crimes under the Penal Code include **Article 178** (prohibiting a person from committing an indecent act or having sexual intercourse by taking advantage of a loss of consciousness), Article 178-2 (prohibiting gang rape) and **Article 182** (prohibiting a person, for the purpose of profit, from inducing a female without a promiscuous habit to have sexual intercourse).

⁹⁶ <http://www.cas.go.jp/jp/seisaku/hourei/data/PC.pdf>

⁹⁷ National Police Agency: <http://www.npa.go.jp/higaisya/toppage.htm>

infrațunilor, poliția va atribui ofițeri de poliție de sex feminin pentru cazurile de agresiune sexuală, iar ofițerii de sex feminin vor acționa ca agenți de legătură pentru victime.⁹⁸

Tot în acest sens, există unele instituții medicale specifice, care deși limitate ca număr, sunt coordonate de ONG-uri specializate în sprijinirea victimelor agresiunilor sexuale. O victimă poate solicita să rămână anonimă în timpul procesului penal deschis împotriva presupusului infractor, iar cererea acesteia trebuie să fie aprobată de instanță.⁹⁹ În plus, victimele infrațunilor sexuale pot să depună mărturie prin intermediul mijloacelor audio- video în procedurile penale¹⁰⁰ și civile.¹⁰¹

⁹⁸<http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail/?id=1960&re=02&vm=04>

⁹⁹ **Article 290-2 of the Code of Criminal Procedure.** An English Translation of the Code of Criminal Procedure can be found at the following url:<http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail/?ft=1&re=01&dn=1&co=0>

¹⁰⁰ **Article 157-4 of the Code of Criminal Procedure**

¹⁰¹ **Article 204 of the Code of Civil Procedure**

SUA

La nivel federal¹⁰², infracțiunile¹⁰³ de *viol*¹⁰⁴ și *agresiune*¹⁰⁵ *sexuală*¹⁰⁶, *abuz sexual*¹⁰⁷ *asupra unui minor*¹⁰⁸ sunt incriminate în *US Code, Titlul 10, Subtitlul A, Partea II, Capitolul 47, Subcapitolul X § 920 - Art. 120. Rape¹⁰⁹ and sexual assault.*¹¹⁰ De asemenea, la nivelul statelor¹¹¹ infracțiunile legate de viața sexuală sunt incriminate în codurile penale proprii (ex: *art.261.5 C.pen* din California)¹¹² și sunt prevăzute și termene¹¹³

¹⁰² <http://www.stopvaw.org/a6200a22-49cf-4680-a01b-e862d23ccfb6>

¹⁰³ The term "sexual violence" refers to a specific constellation of crimes including sexual harassment, sexual assault, and rape. The perpetrator may be a stranger, acquaintance, friend, family member, or intimate partner. Researchers, practitioners, and policymakers agree that all forms of sexual violence harm the individual, the family unit, and society and that much work remains to be done to enhance the criminal justice response to these crimes. -<https://www.nij.gov/topics/crime/rape-sexual-violence/pages/welcome.aspx>

¹⁰⁴ (a) **RAPE.**—Any person subject to this chapter who commits a [sexual act](#) upon another person by - (1) using [unlawful force](#) against that other person; (2) using [force](#) causing or likely to cause death or [grievous bodily harm](#) to any person; (3) [threatening or placing that other person in fear](#) that any person will be subjected to death, grievous bodily harm, or kidnapping; (4) first rendering that other person unconscious; or (5) administering to that other person by [force](#) or threat of [force](#), or without the knowledge or [consent](#) of that person, a drug, intoxicant, or other similar substance and thereby substantially impairing the ability of that other person to appraise or control conduct; is guilty of rape and shall be punished as a [court-martial](#) may direct.

¹⁰⁵ https://www.law.cornell.edu/rules/fre/rule_412

¹⁰⁶ (b) **SEXUAL ASSAULT.**—Any person subject to this chapter who - (1) commits a [sexual act](#) upon another person by - (A) [threatening or placing that other person in fear](#); (B) causing [bodily harm](#) to that other person; (C) making a fraudulent representation that the [sexual act](#) serves a professional purpose; or (D) inducing a belief by any artifice, pretense, or concealment that the person is another person; (2) commits a [sexual act](#) upon another person when the person knows or reasonably should know that the other person is asleep, unconscious, or otherwise unaware that the [sexual act](#) is occurring; or (3) commits a [sexual act](#) upon another person when the other person is incapable of consenting to the [sexual act](#) due to - (A) impairment by any drug, intoxicant, or other similar substance, and that condition is known or reasonably should be known by the person; or (B) a mental disease or defect, or physical disability, and that condition is known or reasonably should be known by the person; is guilty of sexual assault and shall be punished as a [court-martial](#) may direct.

(c) **AGGRAVATED SEXUAL CONTACT.**—

Any person subject to this chapter who commits or causes [sexual contact](#) upon or by another person, if to do so would violate subsection (a) (rape) had the [sexual contact](#) been a sexual act, is guilty of aggravated [sexual contact](#) and shall be punished as a court-martial may direct.

(d) **ABUSIVE SEXUAL CONTACT.**—

Any person subject to this chapter who commits or causes [sexual contact](#) upon or by another person, if to do so would violate subsection (b) (sexual assault) had the [sexual contact](#) been a sexual act, is guilty of abusive [sexual contact](#) and shall be punished as a court-martial may direct.

¹⁰⁷ <http://www.fris.org/Laws/FedallLaws.html>

¹⁰⁸ **Rape** definitions vary by state and in response to legislative advocacy. Most statutes currently define rape as nonconsensual oral, anal, or vaginal penetration of the victim by body parts or objects using force, threats of bodily harm, or by taking advantage of a victim who is incapacitated or otherwise incapable of giving consent. Incapacitation may include mental or cognitive disability, self-induced or forced intoxication, status as minor, or any other condition defined by law that voids an individual's ability to give consent.

¹⁰⁹ <https://www.justice.gov/archives/opa/blog/updated-definition-rape>

¹¹⁰ <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/10/920>

¹¹¹ <http://statelaws.findlaw.com/california-law/california-rape-laws.html>

¹¹² <http://codes.findlaw.com/ca/penal-code/pen-sect-261-5.html>

¹¹³ <http://www.keepcalmtalklaw.co.uk/limits-limitations-prosecuting-sex-crimes-in-the-uk-and-us/>

de prescripție¹¹⁴ (*data limitations*)¹¹⁵ pentru depunerea¹¹⁶ unei plângeri penale¹¹⁷ ori formularea de acuzații.¹¹⁸

Accepțiunea hărțuirii sexuale¹¹⁹ ca formă de discriminare pe criterii de sex¹²⁰ derivă din jurisprudența¹²¹ instanțelor americane.¹²² **Hărțuirea sexuală** (*sexual harassment*) este reglementată la *art. 703 al Titlului VII din Actul Drepturilor Civile* din 1964¹²³ (The Title VII of the Civil Rights Act of 1964¹²⁴). Forma de realizare a hărțuirii sexuale – „mediul ostil” (*hostile environment*) se caracterizează prin existența unui comportament sexual și/sau sexist (avansuri sexuale, propuneri sau gesturi inoportune) nedorit, repetat și/sau sever, care provine de la superiori sau colegi de muncă, creând un mediu de lucru¹²⁵ intimidant și insuportabil pentru angajat.¹²⁶ Actul de hărțuire poate fi fizic (de exemplu: atingeri din partea angajatorului), verbal (de exemplu: comentarii obscene) sau nonverbal (de exemplu: imagini cu caracter pornografic).¹²⁷ Conform statisticilor¹²⁸, cel puțin 30% dintre comandanții militari¹²⁹ americani, au fost îndepărtați de la comandă din cauza unor infracțiuni sexuale

¹¹⁴ A few states have statutes of limitations that are longer than ten years in duration. For example, Pennsylvania has a twelve-year statute of limitations. Georgia, Massachusetts and Washington, D.C. have fifteen-year statutes of limitations for some forms of rape. Ohio has a 20-year statute of limitation for rape.

¹¹⁵ <https://www.hg.org/article.asp?id=34338> -

¹¹⁶ <https://victimsofcrime.org/docs/DNA%20Resource%20Center/sol-for-sexual-assault-check-chart---final---copy.pdf?sfvrsn=2>

¹¹⁷ In general terms, a **statute of limitations** is a time limit in which a person has to file a claim. If the time limit expires, the individual who wishes to bring forth a claim is barred from doing so. In a criminal context, a statute of limitations is the time limit in which the prosecutor must file charges. In some jurisdictions, the statute begins to run from the date of the offense or discovery of the offense. In other jurisdictions, the statute starts to run after the victim reports the crime to authorities.

¹¹⁸ Many jurisdictions have a **statute of limitations for ten years or less**. *California, Colorado, Illinois, Iowa, Montana, Texas and Washington* have a **ten-year statute of limitations**. *Maine* has an **eight-year statute**. *North Dakota* has a **seven-year statute** while *Oregon, Vermont, Arkansas, New Hampshire and Hawaii* have a **six-year statute of limitations**. *Connecticut* has a five-year statute and *Florida* has a **four-year statute**. *Minnesota* has the shortest statute of limitations of three years.

¹¹⁹ <https://www.eeoc.gov/laws/types/harassment.cfm>

¹²⁰ <https://www.nap.edu/catalog/18605/estimating-the-incidence-of-rape-and-sexual-assault>

¹²¹ <http://www.impowr.org/content/law-reform-efforts-rape-and-sexual-assault-united-states-america>

¹²² Una dintre primele cauze din jurisprudența SUA, în care hărțuirea sexuală a fost recunoscută ca discriminare bazată pe sex, este cauza *Williams vs. Saxbe* (1976) -

<https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp/413/654/1660985/>

¹²³ <https://www.justia.com/employment/employment-discrimination/title-vii/>

¹²⁴ <https://www.eeoc.gov/laws/statutes/titlevii.cfm>

¹²⁵ <https://www.dol.gov/oasam/regs/statutes/2000e-16.htm>

¹²⁶ <https://www.eeoc.gov/eeoc/publications/fs-sex.cfm>

¹²⁷ <https://www.nij.gov/pages/statistics.aspx?tags=Victims%20of%20Crime,%20Victimization>

¹²⁸ <http://evz.ro/sua-infracțiuni-sexuale-unul-dintre-motivele-principale-de-destituire-a-comandanților-1020195.html>

¹²⁹ <https://www.reuters.com/article/us-usa-military-sexualassault/u-s-military-sexual-assaults-down-as-reports-reach-record-high-idUSKBN17X2CF>

precum hărțuirea¹³⁰ și agresiunea sexuală¹³¹, adulter sau relații împotriva firii,¹³² conform Associated Press¹³³.

3. STATISTICI PRIVIND INFRAȚIUNILE LA VIAȚA SEXUALĂ

La nivel național, există o serie de date statistice¹³⁴ (ex: *Rapoarte anuale de activitate ale Parchetului General, Statistici CSM 2011-2015*) privind infracțiunile la viața sexuală.¹³⁵ Este de remarcat că, dacă numărul infracțiunilor este relativ constant de la an la an, **a crescut de la an la an numărul minorilor implicați în acestea, atât ca victime, cât și ca autori.**

Infracțiunile la viața sexuală incriminate în Codul penal sunt viol, agresiune sexuală, act sexual cu un minor, corupere sexuală a minorilor, racolarea minorilor în scopuri sexuale, hărțuire sexuală. **2/3 dintre inculpații trimiși în judecată în fiecare an sunt acuzați de comiterea infracțiunii de viol.**

Dacă luăm în considerare statisticile din ultimii trei ani de aplicare a vechiului Cod penal (2011-2013), atunci se constată că au fost trimiși în judecată pentru comiterea de infracțiuni la viața sexuală **anual, în medie, 715 inculpați** și au fost condamnați 584. 85% dintre cei condamnați sunt majori. Dintre aceștia, în medie, în fiecare an, sub 5 au primit ca pedeapsă închisoare până în 6 luni; sub 10, o pedeapsă între 6 luni și un an; cam 155, o pedeapsă între 1-5 ani; în medie, 123 au primit între 5-10 ani; 35 au primit închisoare între 10-15 ani și 14 au primit închisoare peste 15 ani. Trei sferturi dintre cei condamnați sunt în închisoare; un sfert au primit pedepse cu suspendare (ei sunt cei care au fost condamnați la maxim 3 ani închisoare și nu aveau antecedente penale). În cazul minorilor, jumătate au fost condamnați cu privare de libertate.¹³⁶

În cazul infracțiunilor de viol, **în ultimii 5 ani de zile au fost trimise în judecată 2.038 persoane.** 5 infracțiuni de viol au dus la moartea victimei. 11% din cei condamnați pentru săvârșirea acestei infracțiuni sunt minori. Un număr de 4 autori sunt femei. **25% dintre victime sunt minori cu vârsta până în 15 ani.** Ca și număr, infracțiunile de act sexual cu un minor (spre deosebire de viol, aceasta presupune acordul victimei, care este însă minoră) sunt în creștere. În ultimii 5 ani de zile au fost trimise în judecată 934 persoane.

¹³⁰ <https://www.ap.org/explore/schoolhouse-sex-assault/stats-revealed-by-ap-investigation-of-student-sex-assaults.html>

¹³¹ <https://www.nij.gov/topics/crime/rape-sexual-violence/pages/rape-notification.aspx>

¹³² Conform statisticilor, 255 de comandanți militari, începând de la gradul de locotenent colonel, au fost retrași de la comandă începând cu anul 2005, iar din aceștia 78 și-au pierdut postul din cauza unor infracțiuni legate de sex.

¹³³ <http://hosted.ap.org/specials/interactives/documents/military-sexual-assaults/>

¹³⁴ http://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/raport_activitate_2017.pdf

¹³⁵ <https://www.juridice.ro/388297/infracțiuni-privind-viața-sexuală-statistici-2011-2015.html>

¹³⁶ <https://www.juridice.ro/388297/infracțiuni-privind-viața-sexuală-statistici-2011-2015.html>

Una dintre persoanele condamnate este femeie. 15% dintre cei condamnați sunt minori. ***Dintre victime, jumătate au sub 15 ani.***

În privința numărului de minori victime ale infracțiunilor¹³⁷, *statistica pe care CSM o deține relevă date îngrijorătoare cu privire la victimele minore din cauzele aflate spre soluționare la instanțele noastre: în fiecare zi procurorii expediază instanțelor câte șapte dosare care privesc infracțiuni comise asupra a 11 copii. Astfel, zilnic cineva este trimis în judecată, pentru că agresează fizic un copil, un altul pentru că agresează sexual un copil și un altul pentru că omoară un minor. Anual, peste 4.000 de copii sunt victime ale unor infracțiuni.*¹³⁸

Numărul real de infracțiuni comise asupra minorilor nu poate fi cunoscut, căci sunt infracțiuni care nu se descoperă niciodată. De asemenea, o parte din infracțiuni nu pot fi probate. În fine, pentru alte infracțiuni procurorii consideră că nu este necesară trimiterea în judecată.

În perioada 2011-2015, în România au fost trimiși în judecată peste 11.000 de cauze privind inculpați minori și adulți care au comis infracțiuni împotriva a peste 19.000 de minori.¹³⁹

Statistica ne arată că ***în fiecare zi*** este trimis în judecată câte un inculpat care omoară un copil: fie cu intenție, fie din culpă (de regulă, acestea sunt urmare a accidentelor de circulație); un altul care agresează sexual un minor: fie viol comis asupra unui copil (ceea ce presupune lipsa consimțământului acestuia), fie act sexual cu un minor (adică minorul își exprimă consimțământul, dar are sub 15 ani); încă unul care fură bunuri de la un minor sau îl tâlhărește.

Există aproximativ 200 de dosare cu minori care sunt loviți sau răniți fizic în fiecare an. Câte unul este omorât în fiecare lună în bătaie. Minorii sunt folosiți din ce în ce mai mult în producere de fotografii sau filme pornografice – aceasta atrage trimiterea în judecată a peste 75 de persoane anual, de 6 ori mai mult decât în urmă cu cinci ani. Există dosare în fața instanțelor pentru traficul a peste 250 de minori anual.¹⁴⁰

¹³⁷ <https://www.juridice.ro/435570/statistici-2011-2015-ep-2-minorii-victime.html>

¹³⁸ **Statistici 2011-2015 - Minorii victime** <https://www.juridice.ro/435570/statistici-2011-2015-ep-2-minorii-victime.html>

¹³⁹ <https://www.juridice.ro/435570/statistici-2011-2015-ep-2-minorii-victime.html>

¹⁴⁰ **Statistici 2011-2015 - Minorii victime** <https://www.juridice.ro/435570/statistici-2011-2015-ep-2-minorii-victime.html> Iată mai jos un tabel cu date statistice care reflectă cele de mai sus:

	2011	2012	2013	2014	2015
Nr. minori victime în dosarele finalizate prin condamnări	2641	4327	4482	3733	4229
Total dosare cu minori victime	1756	2803	2835	2379	2405
din care:					

Conform statisticilor¹⁴¹ **EUROSTAT**¹⁴², **la nivelul statelor membre UE**¹⁴³, există o creștere a violenței sexuale¹⁴⁴ ce include violul și alte agresiuni sexuale¹⁴⁵. Violul este definit ca un act sexual fără consimțământul valabil, iar agresiunea sexuală se referă la violența sexuală care nu se transformă în viol. Asaltul sexual include un act sexual nedorit, o încercare de a obține un act sexual sau contact sau o comunicare cu o tentă sexuală nedorită. Acesta include, de asemenea, agresiune sexuală¹⁴⁶, cu sau fără contact fizic, inclusiv agresiune sexuală facilitată de droguri; agresiune sexuală comisă împotriva unui partener marital împotriva voinței sale, agresiune sexuală împotriva unei persoane neajutorate, tâlhari nedorite sau mângâiere, hărțuire și amenințări de natură sexuală. În cele din urmă, trebuie amintit că cifrele se referă doar la numărul de infracțiuni înregistrate de poliție.¹⁴⁷

Între 2008 și 2015, cifrele pentru violența sexuală au scăzut cu 9,1% în întreaga UE (cu excepția Italiei, Letoniei, Luxemburgului, Poloniei, Slovaciei, Angliei, Țării Galilor și Scoției¹⁴⁸). După o scădere în 2009 și 2010, a existat o creștere clară în perioada 2010-2014, înainte de o mică scădere de 0,9% în 2015.¹⁴⁹ Cifrele pentru viol arată o creștere cu 47,0% între 2008 și 2015 (cu excepția Italiei și Scoției din Regatul Unit). Creșterea observată a cifrelor UE privind violul este influențată în special de cifrele pentru Regatul Unit Anglia și Țara Galilor (+173% între 2008 și 2015). Reducerea numărului de agresiuni sexuale la nivelul UE a fost în mare măsură influențată de cifrele germane care nu sunt comparabile între 2009 și 2010.

Omoruri	96	141	130	123	100
Ucideri din culpă	209	312	324	234	205
Loviri cauzatoare de moarte	15	21	19	13	14
Violuri	148	242	319	236	193
Acte sexuale cu minori	97	186	217	112	157
Loviri și vătămări corporale, cu intenție și din culpă	184	278	299	196	196
Lipsiri de libertate	13	21	24	22	21
Trafic de minori	178	325	286	359	261
Pornografie infantilă	12	14	24	47	76

¹⁴¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Rape_statistics

¹⁴² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20171123-1?inheritRedirect=true>

¹⁴³ <https://infogram.com/2f96dda8-83f6-4c59-9dad-edd24617c268>

¹⁴⁴ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Crime_and_criminal_justice_statistics

¹⁴⁵ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Crime_and_criminal_justice_statistics/ro#Violen.C8.9B.C4.83_sexual.C4.83

¹⁴⁶ <https://www.theguardian.com/news/datablog/2014/mar/05/violence-against-women-european-union-physical-sexual-abuse>

¹⁴⁷ <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/sweden-and-denmark-have-highest-number-of-sexual-assaults-in-europe-a6800901.html>

¹⁴⁸ <http://www.independent.co.uk/news/uk/crime/eu-rape-numbers-england-wales-recorded-reported-police-european-union-a8072026.html>

¹⁴⁹ <http://www.euronews.com/2017/11/24/which-eu-countries-have-the-highest-rate-of-sex-crimes->

BIBLIOGRAFIE

K. Fitch, K. Spencer Chapman, Z. Hilton, Protecting children from sexual abuse in Europe: Safer recruitment of workers in a border-free Europe, November 2007, disponibil la:

http://www.nspcc.org.uk/inform/publications/downloads/protectingchildrenfromsexualabuseineuropesummary_wdf51230.pdf

D. B. Garrie, Sexual harassment: limiting the affirmative defense in the digital workplace, disponibil la: <http://www.juridicaljournal.univagora.ro/download/pdf/SH2011II20.pdf>;

V. E. Georgescu, Reglementarea infracțiunii de seducție în sistemul de drept penal american, în RDP nr. 3/2008;

V. E. Georgescu, Hărțuirea sexuală în dreptul penal francez, în Revista de Drept Penal nr. 2/2008;

D. Germain, Le consentement des mineurs victimes d'infractions sexuelles, Revue de Science Criminelle et de Droit pénal comparé, no. 4/2011;

D. Germain, L'inceste en droit pénal: de l'ombre a la lumiere, Revue de Science Criminelle et de Droit pénal comparé, no. 3/2010;

V. Malabat, *Infractions sexuelles, Code p nal, Edition 2013*, Collectif (Auteur) - Etude (relié), Dalloz, 2012;

J. Herring, M. M. Dempsey, *Rethinking the criminal law's response to sexual penetration: on theory and context*, in *Rethinking Rape Law: International and Comparative Perspectives*, editat de C. McGlynn, V. E. Munro, a GlassHouse book, Abingdon, 2010;

V. Suian, *Incriminarea agresiunilor sexuale în Codul penal Italian, în volumul Integrarea Europeană- Economia de piață și statul de drept*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2007;

I. Rusu, *Combaterea prin intermediul dreptului penal a abuzului sexual asupra copiilor, a exploataării sexuale a acestora și a pornografiei infantile în Uniunea Europeană*, în Caiete de Drept penal nr. 4/2012;

V. Pașca, *Unele considerații în legătură cu incriminarea infracțiunii de viol în Noul Cod penal*, în Revista de Drept Penal nr. 10/2010;

M. Gorunescu, Infracțiunile privitoare la viața sexuală – între Codul penal în vigoare și noul Cod, în Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice, nr. 2/2010

Lameyre, X., « Du régime pénal spécial appliqué, en France, aux auteurs d'infractions sexuelles », *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*, 2002.

Von Hofer, H. *European Journal on Criminal Policy and Research* (2000) 8: 77.
<https://doi.org/10.1023/A:1008713631586>

Botnarenco M. Unele aspecte privind victima infracțiunii de hărțuire sexuală. În: *Lucrările prezentate la Simpozionul internațional „Universul Științelor”*, Ediția a V-a, Iași (România), 2014, p.84-90

R. Chiriță, I. Seuche, A. Gaje, M. Farcău, B. Pantea, R. M. David, R. Mariș, O. Bordea, *Dreptul la viață privată și de familie. Jurisprudență C.E.D.O.*, Ed. Hamangiu, București, 2013;

M. A. Boldova Pasamar, *Asupra conținutului material al infracțiunii de corupere de minori sau incapabili în dreptul spaniol*, în *Caiete de Drept Penal*, nr. 1/2006;

<https://ueaeprints.uea.ac.uk/33038/1/2010FreestoneALPhD%5B1%5D.pdf>

http://lastrada.md/files/resources/3/raport_preview_RO_2.pdf

http://www.beckshop.ro/infractiuni_contra_vietii_integritatii_sau_sanatatii_persoanei-p6721.html

<http://aleg-romania.eu/wp-content/uploads/2014/08/1.-Specificul-violentei-sexuale.pdf>

<http://legeaz.net/spete-penal/act-sexual-cu-un-minor-70-2011>,

<http://www.legifrance.gouv.fr/>

<http://www.ibtimes.co.uk/belgium-sexual-harassment-punished-imprisonment-under-new-law-1440582>

<http://www.france24.com/en/20140305-one-third-women-eu-victims-sexual-violence-crime-rape/>

https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_netherlands_lr.pdf

https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_austria_lr.pdf

https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/2714_germany_lr.pdf

<https://www.bra.se/bra-in-english/home/crime-and-statistics/child-abuse.html>

<https://www.bra.se/bra-in-english/home/crime-and-statistics/violence-and-assault.html>

<http://www.ndaa.org/pdf/Statute%20of%20Limitations%20for%20Prosecution%20of%20Offenses%20Against%20Children%202012.pdf>